

I5-5-1965

..... Ἀπὸ τὴν ποντιακὴ λαογραφία

..... Σ Η Μ Α

Μία ἐστίαφωτὸς γιὰ τὴν συνέχιση τῶν ποντιακῶν παραδόσεων, -Κείμενο
Στάθη Εὐσταθιάδης. Στὴ λύρα ὁ Γιωργούλης.

..... τὸ σῆμα σβῆνει.

Σήμερα στὴν ἐμπομπή μας θὰ ἀκούσετε χρονογράφημα μὲ τίτλο "Μία
ἐστία φωτὸς γιὰ τὴν συνέχιση τῶν ποντιακῶν παραδόσεων", θὰ μεταδώσωμε
ποντιακά τραγούδια ποὺ μᾶς ἔστειλαν ἀκροαταί μας ἀπὸ τὸν Τρίλοφο Κα-
τερλίνης, καὶ τὴν Νέα Σάντα Κιλκίς. *καὶ Ανεμόβρουγ Κοφινός*

Καί πρῶτα τὸ χρονογράφημά μας...

..... Λ Υ Ρ Α (ὕμνουση)

Καί μέ τίς ποντιακές ἐμπομπές καί μέ τὸ ποντιακὸ θέατρο καί μέ ἄλ-
λες ποντιακές καλλιτεχνικές ἐκδηλώσεις καί λαογραφικὲς προσπάθειες οἱ
ποντιακές παραδόσεις διατηροῦνται καί συνεχίζονται. Ὅμως μιά ἐστίαφω-
τὸς, ποὺ δημιουργήθηκε μερικὰ χρόνια τώρα ἐδῶ στὴ Θεσσαλονίκη, ἀποτελεῖ
φωτεινὴ ἐλπίδα γιὰ τὴν συνέχεια τῶν ποντιακῶν παραδόσεων. Εἶναι ἡ "Ενω-
σις Ποντίων Φοιτητῶν τοῦ Ἀριστοτελεῖου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.
Ἰδρύθηκε τὸ ἔτος 1960. Ὑπάρχει ἀπὸ τότε τὸ καταστατικὸ τοῦ συλλόγου
τῶν Ποντίων Φοιτητῶν ἐγκριμένο ἀπὸ τὸ Πρωτοδικεῖο Θεσσαλονίκης. Οἱ
φοιτηταί μας ἀπὸ τότε ὀργανωμένοι προχωροῦν πρὸς τὰ ἐμπρός.

..... ἡ λύρα σταματᾷ :

Ἡ σπουδάζουσα ποντιακὴ νεολαία στὸ πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
ἐσυνειδητοποίησε ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμή τὴν ἀνάγκη νὰ μελετηθῇ ἡ ιστο-
ρία καί λαογραφία τοῦ Πόντου καί νὰ προβληθοῦν οἱ ποντιακές παραδόσεις
μὲ τρόπο καλλιτεχνικὸ, ὅσο γίνεται πιὸ ἄρτιο, στὸ πανελλήνιο. Παιδιά μορ-
φωμένα, ἀγέρωχοι νέοι μέ ψυχὴ ὑπερήφανη καί μέ ἐπίγνωση βαθειὰ τῆς ἀπο-
στολῆς τους ἀνέλαβαν τὸ βαρὺ τοῦτο ἔργο νὰ συνεχίσουν τίς παραδόσεις
ἀπὸ τὴν ζωὴ τῶν προγόνων.

Ἡ "Ενωση Ποντίων Φοιτητῶν τοῦ πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, ποὺ
ἀντιπροσωπεύει τρεῖς χιλιάδες περίπου φοιτητές, ἤτοι τὸ ἓν τρίτον περίπου
τοῦ συνόλου τῶν φοιτητῶν τοῦ Ἀριστοτελεῖου Πανεπιστημίου, σὰν σύλ-
λογος φοιτητικὸς ἐπιδιώκει μέσα στὰ πλαίσια τῆς νομιμότητος σκοποὺς
φοιτητικούς, πνευματικούς, ἐπιστημονικούς, κοινωνικούς, ψυχολογικούς, ἀκό-
μη καί ἀνθρωπιστικούς. Σέ ὅλους αὐτοὺς τοὺς τομεῖς τῆς ζωῆς οἱ πόντιοι
φοιτητὲς ἔδωσαν τὸ παρόν. Καί διαλέξεις ἐπραγματοποίησαν καί τὸ Σανατό-

ριο επισχέφθηκαν. Έμετ όμως, όπου αντιμοβόλησαν και έδωσαν λάμψη οι Πόντιοι φοιτητές, ήταν ο τομέας της ποντιακής καλλιτεχνίας.

Αφαιρούν οι πόντιοι φοιτητές πολυτιμώτατο χρόνο από την μελέτη τους και οργανώνουν τους ποντιακούς χορούς μας, χορεύουν οι ίδιοι με ένθουσιασμό και ζωντάνια και προκαλούν ριγή συγκινησεως και σκορπούν τη χαρά και την εύτυχία στις ψυχές όλων των Έλλήνων, όλων των ανθρώπων που τους παρακολουθούν. Διαθέτουν άρτια συγκροτημένη ομάδα χορού, ή οποία εκτελεί όλους τους ποντιακούς χορούς και αυτόν τον πυρρίχιο χορό σέρα. Όταν οι πόντιοι φοιτητές χορεύουν είτε σε γήπεδο είτε στη σκηνή του θεάτρου, τρέμει η γη συθέμελα, ξαναζή ο Πόντος, πανηγυρίζουν οι δοξασμένες χιλιετηρίδες, λάμπουν οι άθάνατες παραδόσεις του Έθνους μας.

Ποιος μπορεί να λησμονήσει τους ποντίους φοιτητές μας στην θιελώδη εμφάνισή τους στα πλαίσια φοιτητικής εβδομάδας, που ώργανώθηκε στο πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης τό 1961; Πήραν τότε τό πρώτο βραβείο. Ο θαυμασμός που προκάλεσαν οι χοροί μας ήταν απερίγραπτος. Και έγινε τό ίδιο στο φεστιβάλ έθνικων λαϊκών χορών στην Αθήνα τό έτος 1963, όπου ή χορευτική ομάδα της Ένώσεως Ποντίων Φοιτητών του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης κατέπληξε τις χιλιάδες των θεατών. Και δέν έγινε κάτι τόδ' αφορετικό στον χώρο της Διεθνούς Έκθέσεως Θεσσαλονίκης τό ίδιο έτος, 1963.

Αλλά ο σύλλογος των ποντίων φοιτητών σε συνεργασία με διάφορα ποντιακά σωματεία έπραγματοποίησε και άλλες καλλιτεχνικές εκδηλώσεις, όπως ποντιακές θεατρικές παραστάσεις, βραδυές καλλιτεχνικές, διαλέξεις κλπ. Η χορευτική ομάδα του συλλόγου, όταν καλεϊται από διάφορα σωματεία, δήμους και κοινότητες, θιάσους και όμίλους να εμφάνιση πρόγραμμα ποντιακών χορών, ανταποκρίνεται άμέσως και με προθυμία και με ένθουσιασμό σε κάθε ευκαιρία παρουσιάζει τους χορούς μας μέτροπο υπέροχο. Μέ τον ποντιακό θίασο Θεσ/νίκης εμφάνισθηκε πάρα πολλές φορές καθώς και με την Εύξεινο Λέσχη. Στις έφετινές καλλιτεχνικές εκδηλώσεις της φοιτητικής εβδομάδας, ή χορευτική ομάδα της Ένώσεως Ποντίων Φοιτητών του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης έδωσε τό παρόν και πήρε την πρώτη θέση. Υστερούσε όμως κάπου ή χορευτική αυτή ομάδα. Οι ποντιακές ένδυμασίες - ζίπνες και ζουπούνες - δέν ήταν οι πρέπουσες. Παρουσίαζαν πολλές έλλείψεις και δέν υπήρχε όμοιομορφία. Τό θλιβερό αυτό γεγονός έπλήγωσε βαθειά την ποντιακή ψυχή. Ένώ οι χοροί μας ήταν οι καλύτεροι, οι πιο ζωντανοί, οι πιο άρχαιοπρεποι και παραδοσιακοί, έντούτοις οι στολές δέν είχαν καθόλου καλή εμφάνιση. Η άτέλεια αυτή ήταν σημαντική και τό φαινόμενο που παρουσίασε ήταν θλιβερό. Η ποντιακή φιλοτιμία θίχτηκε κατάβαθα.

Οι πόντιοι φοιτηταί, που διαθέτουν άριστο έμφυχο ύλικο, λεβεντόκορμους και ζωντανούς άγγέλους του χορού, δέν έχουν έντούτοις στη διάθεσή τους ποντιακές ένδυμασίες, ζίπνες και ζουπούνες. Χρειάζονται του-

λάχιστο 30 στολές. 15 κορίτσια και 15 αγόρια φοιτητές με ώρες ποντιακές στολές μπορούν να ζωντανέψουν κάθε φορά τις ποντιακές παραδόσεις, να τις προβάλλουν και να κάμουν την ψυχή και τον νοῦ να φτερουγίσουν προς τα πίσω, στο δοξασμένο παρελθόν, από το όποιο το φῶς και η λάμψη μπορούν να κατ'υγάζουν και το παρόν και το μέλλον.

Για την απόκτηση ποντιακῶν ἐνδυμασιῶν ἡ "Ἐνωση Ποντίων Φοιτητῶν τοῦ πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης ἀρχίζει μιὰ μικρὴ σταυροφορία καὶ καλεῖ ὅλους νὰ βοηθήσουν, νὰ ἐνισχύσουν τὴν προσπάθειά της αὐτή. Ἀκριβῶς γι' αὐτό τό σκοπὸ θά δοθῇ στὸ Βασιλικὸ θέατρο Θεσσαλονίκης αὔριο τό πρωτὶ στίς II ἡ ὥρα ποντιακῆ θεατρικῆ παράστασης. Αἱ εἰσπράξεις ἀπὸ αὐτὴν θά διατεθοῦν πρὸς κατασκευὴν ποντιακῶν ἐνδυμασιῶν. Ἡ αὐριακὴ ποντιακὴ παράσταση στὸ Βασιλικὸ θέατρο δίδεται ἀπὸ τὴν "Ἐνωση Ποντίων φοιτητῶν σὲ συνεργασία μὲ τὸ ποντιακὸ θίασο Θεσσαλονίκης. Θά παιχθῇ τό ἔργο " Ἄς ἔλεπαν τ' ὀμμάτια μ' τοῦ Στάθη Εὐσταθιάδου καὶ θά συμπράξουν στὸ πρόγραμμα ἐκλεκτοὶ πόντιοι καλλιτέχναι. Θά πάρη μέρος καὶ ἡ μεγάλη χορευτικὴ ὁμάδα τῆς ἐνώσεως ποντίων φοιτητῶν τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου ἀποτελουμένη ἀπὸ 15 φοιτητές καὶ φοιτήτριες.

Τὸ ξεμίνημα ἔγινε. Θά ἐπακολουθήσουν καὶ ἄλλες προσπάθειες. Τό κοινόν θά δείξῃ κατανόηση καὶ θά ἐνισχύσῃ τοὺς ποντίους φοιτητές στὴν ὥραία τους προσπάθεια. Αὐτό εἶναι καθήκον, γιατί ἡ "Ἐνωση Ποντίων Φοιτητῶν τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης ἀποτελεῖ ἐλπίδα φωτεινῆς, καμὰρι τῶν ποντίων. Εἶναι ἐστία φωτός γιὰ τὴν συνέχιση τῶν ποντιακῶν παραδόσεων.

..... Λ Υ Ρ Α (ὑπόκρουση)

Ο.- Ἀκούσατε χρονογράφημα μὲ τίτλο " Μία ἐστία φωτός γιὰ τὴν συνέχιση τῶν ποντιακῶν παραδόσεων " - "Ἐνωσης Ποντίων Φοιτητῶν Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, ποὺ ἔγραψε ὁ Στάθης Εὐσταθιάδης.

..... ἡ λύρα σπασματᾷ

Ο.- Ὁμορφά ποντιακά δίστιχα τῆς ἀγάπης. *Ποιεὶς φῆρα καὶ φερουτὰ ἡ ἄφρα*

..... , Λ Υ Ρ - Τ Ρ Α Γ

Ο.- Καὶ τώρα....

• Χ • Σ Η Μ Α

Νέα ἀπὸ τὴν ποντιακὴ καλλιτεχνικὴ ζωὴ.

..... πὸ σῆμα σβῆνει

Αὔριο τό πρωτὶ στίς II ἡ ὥρα στὸ Βασιλικὸ θέατρο Θεσσαλονίκης ποντιακῆ θεατρικῆ παράστασις μὲ τό ἔργον " Ἄς ἔλεπαν τ' ὀμμάτια μ' " τοῦ Στάθη Εὐσταθιάδου. Ὁργανώνεται ἀπὸ τὴν "Ἐνωση Ποντίων Φοιτητῶν τοῦ Πανε-

πιστημίου Θεσσαλονίκης. Παίρνει μέρος α'αυτήν ή μεγάλη χορευτική ομάδα της ένώσεως αποτελου μένη από 15 φοιτητές και φοιτήτριες ζιπκοφόρους και ζουπουνοφόρους. Συμπράττουν έκλεκτοί πόντιοι καλλιτέχναι, όπως ο Μιχάλης Κυνηγόπουλος, Βάνιας Ύγροδπουλος, Φρόσω Καλαΐτσίδου, Ήρακλής Κοκοζίδης και άλλοι. Τραγούδι ο Χρυσάνθος. Στή λύρα ο Γιωργούλης. Αί είσπραξεις από την παράσταση προορίζονται για την κατασκευή ποντιακών ένδυμασιών για τό βεστιάριο της Ένώσεως Ποντίων Φοιτητών. Αύριο τό πρωτ στο Βασιλικό θέατρο Θεσσαλονίκης μεγάλη ποντιακή θεατρική παράτασις μέ πλήρες καλλιτεχνικό πρόγραμμα.

Έξ άλλου ο Ποντιακός θίασος Θεσσαλονίκης μεταβαίνει απόφε στις Μουριές του Νομού Κιλκίς, όπου θά δώση τό βράδυ τό ίδιο έργο " Ας έλεπαν τ' όμμάτια μ' " .

. Σ Η Μ Α

Ακούσατε νέα από την ποντιακή καλλιτεχνική ζωή.

. τό σήμα σβήνει

Ο.- Θά σάς μεταδώσωμε τώρα τραγούδια, πού μάς έστειλαν οί άκροαταί μας Χαράλαμπος Ίωαννίδης και Λεωνίδας Έλευθεριάδης από τον Τρίλοφα Κατερίνης. Τους εύχαριστούμε θερμώς. *Θα τα ακούσετε όταν οί έταίροι ή, αργότερα, έρουν*

. ΛΥΡ - ΤΡΑΓ

Ο.- Μεταδίδομε τώρα δίστιχα, πού μάς έστειλε ο στρατιωτικός ιατρός Αχιλλέας Κωστινίδης από τό Στρατόπεδον Νέας Σάντας. Θά τραγουδιθούν πάνω σέ σκοπό της Σάντας. Παίζει λύρα και τραγουδά ο Αντελής Σεβαστίδης Σανταϊος την καταγωγήν.

. ΛΥΡ - ΤΡΑΓ

Ο.- Σκοποί και τραγούδια από διάφορες περιοχές του Πόντου (3 σκοποί)

. ΛΥΡ - ΤΡΑΓ

Ο.- Ή έκπομπή μας τελείωσε.

. ΣΗΜΑ

Μας άκούτε κάθε Σάββατο αυτή την ώρα. Την έκπομπή αυτή γράφει ο Στάθης Ευσταθιάδης. Στή λύρα ο Γιωργούλης.

. τό σήμα σβήνει